

Çocuklara Yabancı Dil Öğretiminde Çizgi Filmlerin Kullanılması: Zou Adlı Çizgi Film Örneği* **

Using Cartoons in Teaching Foreign Languages to Children: The Example of a Cartoon Named Zou

Ali YAĞLI¹

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Yabancı Diller Bölümü, Fransız Dili Eğitimi
Anabilim Dalı, ayagli@omu.edu.tr

Makale Türü/Article Types: Araştırma Makalesi/ Research Article

Makalenin Geliş Tarihi: 03.08.2021

Yayına Kabul Tarihi: 27.12.2021

ÖZ

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte çizgi filmler hayatın birçok alanına nüfuz etmiş, görselliğin etkili gücüyle, toplumun vazgeçilmez bir parçası olmuşlardır. Eğitici olmasının yanı sıra eğlendirici oluşuyla da eğitimcilerin dikkatini çeken çizgi filmler kısa sürede eğitim materyalleri arasındaki yerini almıştır. Materyal olarak hem ulaşılması kolay hem de otantik olmasından dolayı yabancı dil öğretiminde de kullanılmaktadır. Çizgi filmlerdeki görselliğin sayesinde çocuklar, dildeki zor kavramları, bilinmeyen birçok sözcüğü daha kolay öğrenebilmektedir. Çizgi filmler çocuklara zengin bir dil kullanımı sağlamasının yanı sıra sosyal ve kültürel kazanımlar da aktarmaktadır. Zou adlı çizgi film hem yabancı dil öğretmenleri hem de yabancı dil öğrenen çocuklar için eğitsel bir materyal olarak kullanıma uygundur. Zou, insan biçiminde (Antropomorfizm) ailesi ve arkadaşlarıyla birlikte yaşayan beş altı yaşlarında bir zebra dır. Bölümleri yaklaşık on dakika süren Türkçeye de çevrilmiş, dünyada birçok ülke televizyonunda halen sevilerek seyredilen bir çizgi film dır. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi içerisinde yer alan doküman analizi yönteminden faydalanılarak söz konusu çizgi film serileri değerlendirilmiş, elde edilen bilgiler sonucu ortaya çıkan verilerin çözümlenmesiyle bu çalışma oluşturulmuştur. Bütüncül bir bakış açısı esas alınarak seçilen çizgi filmlerde yorumlayıcı bir süreç izlenmiştir.

***Alıntılama:** Yağlı, A. (2022). Çocuklara yabancı dil öğretiminde çizgi filmlerin kullanılması: Zou adlı çizgi film örneği. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, GEFAD-YABDİLSEM*, 33-53.

**Bu çalışma, 28-30 Haziran 2021 tarihinde Gazi Üniversitesi tarafından düzenlenen 1.Uluslararası Yabancı Dil Eğitimi Sempozyumu'nda (YABDİLSEM) bildiri olarak sunulmuştur.

Araştırmada söz konusu eserin eğitsel bir materyal olarak yabancı dil öğretiminde de kullanılması gerektiği üzerinde durulmuş, ilgili çalışmalar analiz edilerek bazı tespitlerde bulunulmuştur. Bununla birlikte yabancı dil öğretiminde çizgi filmlerin dinleme, anlama ve konuşma becerilerine nasıl katkı sağladığı gösterilmiş ve sevilen çizgi film Zou ile bu becerilerin nasıl geliştirilebileceği incelenmiştir.

Anahtar kelimeler: Yabancı dil öğretimi, Çizgi film, Zou

ABSTRACT

With the development of technology, cartoons have begun to be used in many areas of life, and with their effective power of visuality, they have become an indispensable part of society. Cartoons, which attract the attention of educators with their entertaining as well as educational aspects, have taken their place among the educational materials in a short time. They are also used in foreign language teaching because they are cheap and effective materials among audio-visual materials. Thanks to the visual perception provided by cartoons, children can learn many words that they do not know in the target language more easily. Cartoons not only show children a rich language use, but also convey social and cultural gains. The cartoon named Zou is suitable as an educational material for both foreign language teachers and children who have been learning foreign languages. Zou is a five or six year old zebra living in human form (Anthropomorphism) with his family and friends. It is a cartoon that has been translated into Turkish and the episodes last about ten minutes. It has still been loved and watched on televisions in many countries around the world. In this study, the mentioned cartoon series were evaluated by using the document analysis method, which is included in the qualitative research method. This study was based on the data obtained as a result of data collection process. An interpretative process was followed in the cartoons selected with a holistic perspective. In the study, it was emphasized that cartoons should also be used as an educational material in foreign language teaching, and some remarks were provided by analyzing the related studies. In addition, it has been shown how cartoons contribute to listening, comprehension and speaking skills in foreign language teaching and how these skills can be developed through the popular cartoon Zou.

Keywords: Foreign language teaching, Cartoon, Zou

GİRİŞ

Çizgi filmler çocukların severek izledikleri yapımlar arasında yer almaktadır. Eğitim alanında kullanılmasıyla çizgi filmler eğitsel materyal olarak dikkatleri üzerine çekmektedir. Eğlendirici olmasının yanı sıra çizgi yapımlar çocuklara sosyal ve kültürel kazanımlar da sağlamaktadır. Ulaşılması hem kolay hem de etkili bir materyal olmasından dolayı yabancı dil öğretiminde de kullanımı git gide yaygınlaşmaktadır. “Teknoloji ile erken yaşta tanışan çocuklar bunu boş zamanı değerlendirme vasıtası olarak görmektedir. Fakat eğitim alanında gittikçe yaygınlaşan bilgisayar teknolojilerinin kullanılması özellikle de yabancı dil öğretiminde materyal çeşitliliğini artırmıştır” (Soylu Baştuğ ve Kara,2016 :942). Çizgi filmlerin sağladığı görsel algılama sayesinde hedef dilde anlaşılması zor ifadeler daha kolay öğrenilmektedir. Bu yüzden çizgi filmleri yaşayan dili algılamada yardımcı otantik materyaller arasında saymak mümkündür. “Otantik olmayan (didaktik) materyaller dil becerisini öğretmek amacıyla hazırlanırken otantik materyaller dilin iletişimsel yönünü geliştirmek için kullanılır. Dolayısıyla didaktik türler basitleştirilmiş ve doğal olmayan cümleler içerirken otantik materyallerde günlük yaşamda kullanılan eksilteli ve devrik cümleler yer alabilir. Otantik materyaller, öğrencilerin formdan ziyade gerçek dil ve içerikle etkileşimde bulunmalarını sağlar. Öğrenciler, sınıf dışında kullanıldığı için hedef dili öğrendiklerini hissederler” (Çelik, 2018: 794). Ancak, “çizgi filmler her ne kadar otantik materyaller olarak düşünülse de bunların eğitsel açıdan uygunluğu ve kapasitesi dikkate alınarak eğitsel ortamlarda kullanılmalıdır. Çocukların ihtiyaçları, bilişsel gelişimleri, ilgi alanları yetişkinlerden farklı olduğu için seçilen konu, yöntem ve teknikler daha fazla önem kazanmaktadır. Ayrıca çocukların ilgi alanlarının dışındaki konular onların dikkatini çekmeyeceği için öğrenmeyi bir hayli zorlaştırabilmektedir” (Yağlı, 2018:703).

Millî Eğitim Bakanlığı 2023 Eğitim Vizyonu projesinde TRT’yle iş birliği yaparak, çizgi film, animasyon gibi görsel işitsel materyalleri alt yazılı ve yabancı dilde özgün yapımlar olarak hazırlatmayı planlamaktadır. Bu bağlamda eğitim materyalleri arasında

çizgi filmler daha da önemli hale gelmektedir. Zira “çizgi filmler çocukların yabancı dil öğrenmeye başlamaları durumunda dil öğrenmeyi bir hayli eğlenceli ve kolay kılabilecektir. Çizgi filmi sevimli ve seyredilebilir kılan elbette ki kahramanıdır. Yabancı dil sınıflarında çocukların tanıdığı çizgi film kahramanları dikkat çekici olacağı için konuya odaklanmayı kolaylaştıracaktır. Bu da doğal olarak öğrenmeyi daha etkili hale getirecektir. Yabancı dilde izlenen çizgi filmler çocuğun sadece konuşma ve anlama becerisini geliştirmekle kalmaz aynı zamanda onu aktif öğrenme ortamına da çeker. Çizgi filmler çocuklara özgün bir ortamda birbirinden farklı konuşma ve duyma biçimleri sunar. Ayrıca anlamlandırılmada güçlük çekilen kavramları, deyimleri görsel ve işitsel olarak vücut diliyle aktaracağı için bu öğelerin öğrenimi daha kolay olur” (Yağlı, 2018:703. Zira, görselle zenginleşmiş olgular çoğunlukla algılamayı kolay kılar ve zihinde anlamlandırmaya büyük katkı sağlar. “Çünkü görüntüyle sözler arasında bir yenileme yani tekrar vardır. Ekrandaki figür sayesinde çocuk hem diyalogu hem de öyküyü daha kolay anlar.” (Meysonnier, 2005: 11).

Kirch ve Speck-Hamdan’ın “Tekrar izlemelerle çizgi filmlerin çocukların İngilizce düzeylerine katkıları” hakkında yaptıkları çalışma sonucunda okul öncesi dönem çocuklarının yabancı dil (İngilizce) öğrenimine karşı tutumlarında çizgi filmlerin pozitif katkılarının olduğu görülmüştür” (Akt. Köprülü, 2016: 94).

Sajana (2008), “Dil Öğretim ve Öğreniminde Çizgi Filmler” adlı çalışmasında çizgi film aracılığıyla yapılan etkinliklerin çocuklarda konuşma ve yazma becerisinin gelişmesine yardımcı olduğunu belirtmektedir. Çizgi filmle öğrencilerin dersten keyif aldıklarını ve etkinliklere daha çok ilgi ve meraklarının olduğunu ifade etmektedir. Çalışmada öğrencilerin tüm etkinliklere çok aktif bir şekilde büyük bir coşkuyla katıldıkları görülmüş, öğrenciler arkadaşlarıyla İngilizce iletişime geçmede daha da cesaretlenmişlerdir. Bu yüzden eğitsel çizgi filmler zararsızdır ve herkesi doğal olarak dil öğrenmeye teşvik edebilecek özellikleri taşır.

Dil eğitiminde çizgi filmler, “dilsel gelişim sürecindeki çocuklar için önemli dilsel girdi kaynaklarından biridir. Özellikle dinleme ve konuşma yetkinliği kazandırma bakımından birçok üstünlüğe sahip olduğu düşünülen çizgi filmlere ikinci dil edinimi

sürecinde başvurulmasındaki gerekçelerden bazıları şunlardır: Çizgi filmler bütün öğrenci düzeylerine uygundur. Gelişmiş mizah unsurlarıyla, çok renkli karakterlerin kalıcı oldukları kurgularıyla, ilgi çekici görsel ve işitsel uyaranlarıyla, dilin etkileyici bir biçimde sunumunu yansıtan ifade biçimleridir. Çocukların dil ve hareketi birbirine koşut bir biçimde görmelerini sağlamlarıyla öğrenme verimliliğini arttırabilirler. Ön bilgi ve iş birlikteliği tartışmayı harekete geçirmek için uygun bir zemin hazırlarlar. Çocukların düş gücünün yansımaları gibidirler ve bu özellikleriyle yazma çalışmalarını besleyebilirler” (Akt. Bahadır ve Peçenek, 2019: 248).

Yabancılar Türkçe öğretiminde çizgi filmlerin işlevsel olarak kullanımıyla ilgili yapılan bir araştırmada çizgi filmlerin yabancı dil öğretimine olumlu katkı sağladığı saptanmıştır. “Katılımcılar çizgi filmle ilgili bölümdeki sorulara 186 doğru cevap verirken sadece 9 yanlış cevap vermişlerdir. Aynı şekilde seyrettikleri çizgi filme göre doğru fiilleri seçerek tamamlamaları gereken sorularda da başarı gösterdikleri tespit edilmiştir. İlgili sorulara toplam 142 doğru cevap verirken; sadece 8 yanlış cevap vermişlerdir. Katılımcılar görsel materyal ile yazılı metin arasında yüksek oranda doğru ve başarılı bir şekilde bağ kurabilmişlerdir. Bu sonuçlardan hareketle yabancılar Türkçe öğretiminde çizgi film gibi doğru görsel materyallerin yaşa ve seviyeye uygun bir biçimde kullanıldığı zaman daha verimli ve işlevsel olabilecekleri kanısına varılmıştır” (Aytan ve Tuncel, 2015: 246).

Anlama ve öğrenme insanlarda farklı şekillerde gerçekleşir. “Texas Üniversitesi’nde yapılan bir araştırmaya göre insanlar okuduklarının %10’unu, işittiklerinin %20’sini, gördüklerinin %30’unu, görüp işittiklerinin %50’ sini, söylediklerinin %70’ ini, yapıp söylediklerinin %90’ını hatırlamaktadırlar. Araştırmanın sonucuna göre görsel ve işitsel uygulamaların akılda daha çok kaldığı anlaşılmaktadır. Ayrıca dil öğretiminde görsel ve işitsel materyallerin renkli, basit ve anlaşılır olması anlamayı kolaylaştıracaktır. Bu materyaller öğrencilerin dil seviyelerine göre seçilmelidir. Görsel ve işitsel unsurlarla desteklenen dil öğretiminin aynı zamanda dil öğrenme motivasyonunu arttırabileceği unutulmamalıdır” (Akt. Arslan ve Âdem, 2010: 65).

YÖNTEM

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi içerisinde yer alan doküman analizi yönteminden faydalanılarak yabancı dil öğretiminde çizgi filmlerin kullanımıyla ilgili yapılan çalışmalar değerlendirilmiş, elde edilen bilgiler sonucu ortaya çıkan verilerin çözümlenmesiyle söz konusu çalışma oluşturulmuştur. “Olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırmada” (Yıldırım ve Şimşek, 2008) bütüncül bir bakış açısı esas alınarak yorumlayıcı bir süreç izlenmiştir. Araştırmada Fransız yapımı *Zou* adlı çizgi film serileri izlenmiş seçilen örneğin yabancı dil öğretiminde materyal olarak nasıl kullanıldığı ele alınmıştır. Bununla birlikte söz konusu çizgi filmler ve ilgili çalışmalar incelenerek bazı tespitlerde bulunulmuştur. Araştırmada, çizgi filmlerin yabancı dil öğretiminde kullanımıyla ilgili makale ve tez çalışmaları doküman olarak kabul edilmiştir. Daha sonra *Zou* çizgi film serisinden “Zou Kamp Yapıyor” adlı çizgi film seçilerek yabancı dil sınıfında nasıl uygulanabileceği gösterilmeye çalışılmıştır.

Amaç

Bu çalışmanın amacı yabancı dil öğretiminde çizgi filmlerin dört temel beceriye nasıl katkı sağladığını göstermektir. Ayrıca sevimli çizgi film *Zou* üzerinden bu becerilerin nasıl geliştirilebileceği ele alınmıştır. Çalışmada söz konusu eserin eğitsel bir materyal olarak yabancı dil öğretiminde nasıl kullanılması gerektiği üzerinde durularak ilgili çalışmalar analiz edilmiş ve bazı tespitlerde bulunulmuştur. Bu bağlamda *Zou*'nun diğer yapımları da aynı şekilde yabancı dil öğretiminde rahatlıkla kullanabilmesine uygun olduğu saptanmıştır. Zira, *Zou* serileri çocukları ilgilendiren güncel hayatın içerisinde bazı kesitleri içermesi, öğretici ve eğlendirici bir içeriğe sahip olması bakımından önemlidir.

Zou'nun Tanıtımı

Zou, Fransız sanatçı ve çocuk kitapları yazarı Michel Gay'ın aynı adı taşıyan kitap serisinden esinlenilerek oluşturulan bir çizgi film dizisidir. 2012'den buyana 150 ülkede

seyredilmektedir (L'Express fr.actualité). Zou, insan biçiminde (Antropomorfizm) ailesi ve arkadaşlarıyla birlikte yaşayan beş altı yaşlarında küçük bir zebra. *Zou*, serilerinde sevgi dolu ailesiyle birlikte yaşayan sevimli bir zebanın hikayeleri anlatılmaktadır. Genel olarak öykülerde Zou'nun ebeveynleri, büyükanne ve büyükbabası ona dünya hakkında bilmesi gereken şeyleri öğretir.

Resim 1. Zou anne ve babasıyla birlikte

Bölümleri yaklaşık on, on bir dakika süren Türkçeye de çevrilmiş, dünyada birçok ülke televizyonunda halen sevilerek seyredilen bir çizgi film. Sezon 1 52 bölüm, Sezon 2 52 bölüm, Sezon 3 52 bölüm, toplamda 156 bölüm den oluşmaktadır. Diziden bazı başlıklar:

- Zou fait du camping / Zou kamp yapıyor
- Zou quitte la maison / Zou evi terk ediyor
- Le roi Zou / Kral Zou
- Zou facteur / Zou postacı
- Zou détective / Zou dedektif
- Zou alpiniste / Zou dağcı
- Zou photographe / Zou fotoğrafçı
- Zou l'artiste / Zou sanatçı

- Zou et le docteur / Zou ve doktor
- Zou pâtissier/ Zou pastacı

Zou'nun diğer çizgi yapımları da yabancı dil öğretiminde rahatlıkla kullanabilecek uygun materyallerdendir. Zira, *Zou* serileri çocukları ilgilendiren zevkli güncel konularıyla hem öğretici hem de eğlendirici bir içeriğe sahiptir. Ayrıca *Zou*'nun hedef dilde alt yazılı olarak da izlenmesi mümkündür. Her ne kadar bazı basit dilsel hatalar olmasına rağmen alt yazı ilk başlayanlarda algılamayı kolaylaştırmada büyük bir yardımcı konumundadır.

Alt yazı “kimi araştırmacılar için çizgi filmlerde ikinci dil üzerinden vermek; sözcük öğreniminin aşamalarından biri olan sözcük billurlaşması (yazım ve sesletim özelliklerinin tam olarak, net bir biçimde kavranması)’nı sağlama, dilsel yapıları kazanma açısından daha yararlıdır. Ancak diğerlerine göre çocuk, ikinci dil edinimi sürecinde yeterli donanımına sahip değilse, yönlendirici ve açıklayıcı bilgilere ulaşmada, farklı kültüre ait değişmeceli (figurative) yapıların karşılığını çözmede sorun yaşamaması için alt yazıya kendi ana dilinde erişmelidir. Diğer taraftan bir grup araştırmacı, dinleme becerisinin gelişimini durdurma kaygısıyla alt yazıların yalnızca öğretimi hedeflenen ve anlaşılması zor olan sözcüklerle sınırlanmasını önermektedir. Karşıt görüşte olan araştırmacılar ise, henüz ikinci dil gelişiminin başında olan çocukların gereksinim duydukları yardıma ulaşabilmelerini sağlamak amacıyla çizgi filmin tamamında alt yazının bulunması gerektiğini vurgulamaktadır” (Akt. Bahar ve Peçenek, 2019: 250).

Zou Kamp Yapıyor

Zou çizgi filminin tüm bölümlerinde olduğu gibi bu bölüm de başlangıç müziği olarak bestelenmiş bir parçayla açılır. Zou evlerinin bahçesinde sevimli kuşuyla oynarken annesi onu mutfağa çağırır ve ona alışveriş için bir liste verir. Zou, annesinin verdiği alışveriş sepetiyle komşu bakkalın yolunu tutar. Zou sepeti başına şapka gibi geçirerek komik hareketler yapar. Bu kısa yürüyüş boyunca Zou, neşeli ve mutlu bir görüntüyle ekrana gelir.

Resim 2. Zou başında sepetle bakkala gidiyor

Bakkala vardığında sepet yine başındadır. Alınacaklar listesini başındaki sepetin içinden çıkararak hızlıca okur ve bakkalı şaşırtır. Acelesi vardır zira bugün evlerinin bahçesinde kamp yapacaklardır. Zou'nun ihtiyaç listesinde ekmeğ, peynir, bir kutu sardalya balığı, süt, tereyağ, muz gibi temel yiyecekler vardır. Alışverişı aceleyle yaptıktan sonra hızlı ve heyecanlı bir şekilde yiyecekleri annesine ulaştırır. Annesi kamp için yiyecek hazırlarken Zou babasının yanına gider. Babası oturma odasında yıkanan çamaşırları ütölmektedir. Babası ütü yaparken bir taraftan da Zou ile sohbet eder. Ütü işi bittikten sonra Zou ve babası evlerinin garajına giderler. Burada çoktan beri kullanmadıkları kamp çadırını aramaya koyulurlar. Heyecanlı bir şekilde devam eden arama işi çadırın bulunmasıyla mutluluğa dönüşür. Kamp çadırının bahçede kurulmasına karar verilir. Aynı zamanda Zou'nun arkadaşı Elzee'de kendi bahçelerinde oynamaktadır. Zou hemen arkadaşını da çağırarak birlikte kamp çadırını kurmaya koyulurlar. Babasıyla kamp çadırını kurarken babası onlara Afrika'daki ilk kamp macerasını anlatmaya başlar. Çadır, eğlenceli bir şekilde kurulurken Zou ve Elzee'nin mutluluklarına küçük kuşları da eşlik eder. Çadıra ilk giren Zou olur. Hemen arkadaşı Elzee'yi de içeri çağırır Zou, kamp çadırında bir şeylerin eksik olduğunu görür. Babasına yiyecekleri getirmeyi unuttuklarını söyler. Babası mutfaktan yiyecekleri almaya gittiğinde kapı zili çalar. Gelen komşu bakkalın oğlu Zac dır. O, Zou'nun alışveriş esnasında sepete koymayı

unuttuğu sardalya balığı konservesini getirmiştir. Zou'nun babası mükafat olarak onu bahçede kurdukları kamp çadırına davet eder. Zac bu davetten büyük mutluluk duyar. Zou, Elzee ve Zac kamp çadırında çok eğlenceli bir vakit geçirirler.

Öykü güncel hayattan bir kesiti içermekle birlikte bir taraftan da komşuluk, arkadaşlık ilişkilerini göstermektedir. Bir kompozisyon gibi giriş, gelişme ve sonuç ile örülen öykü görsel renklerin canlılığıyla seyirciyi ekrana bağlayabilmektedir. Ayrıca öykü içerisinde yer verilen mizah, heyecan, şaşkınlık, üzüntü gibi unsurlar olay örgüsünü monotonluktan kurtarmakta ve içeriği zenginleştirmektedir. Bununla birlikte çizgi film, 11 dakika 27 saniyelik bir süreyle de çocukların sıkılmadan seyredebileceği şekilde kısa tutulmuştur.

Resim 3: Zou babası ve arkadaşıyla kamp çadırının önünde

Zou Çizgi Filmi'nin Yabancı Dil Sınıfında Kullanılması

Çalışma Sayfası

Konu: Zou Kamp Yapıyor

Amaç: Anlama, Konuşma ve Yazma becerilerinin geliştirilmesi

Uygulama seviyesi: A1

Biz bu çalışmayı A1 yabancı dil seviyesine göre yapmayı uygun gördük. A1 seviyesi, Avrupa Konseyi tarafından farklı dil seviyeleri için yazılmış bir tanımlama olan Avrupa

Dilleri Ortak Çerçeve Programı'nda (CEFR) ilk seviyedir. Bu ilkelere göre, (Çelik ve Başutku, 2020) A1 seviyesindeki bir kiři günlük konuşma ifadelerini anlayabilir ve kullanabilir. Kendisini ve başka kişileri tanıtabilir. Yaşadığı yeri, tanıdığı kişileri ve sahip olduğu şeyler hakkında soru sorup cevap verebilir. Karşısındaki kişiyi aynı seviyede yavaş ve net konuştuğunda anlayabilir. Diđer kişilerle basit yollarla iletişim kurabilir. Bu bağlamda *Zou* adlı çizgi filmin bu seviyeye hitap edebileceğini dūřünüyoruz.

Çizgi filmler iyi bir dinlemeyi gerektirdiği için sınıf ortamının kalabalık olmaması ve sessiz olması gerekir. Genellikle çizgi filmlerdeki öykü konu olarak giriş, gelişme ve sonuç şeklinindedir. Süre ortalama olarak 10-15 dakikadır. Konular kısa olduğu için öğrenciler de sıkılmaz. *Zou Kamp Yapıyor* adlı çizgi film 11dakika 27 saniye sürmekte ve bu süre öğrenciye duyduğunu ve gördüğünü unutmadan ifade edebilmesine büyük kolaylık sağlamaktadır. Filmin sessiz bir ortamda seyredilebilmesi için uygun ortam sağlanmalıdır. Öğrencilerin filmi dikkatli seyredip seyretmediklerini ölçmek için duyduğunu anlama değerlendirmesi yapılmalıdır. İlk kez seyredilen bir filmde genel birkaç soru sorulmalı detay olabilecek sorudan kaçınılmalıdır. Film bir kez daha seyredildikten sonra öğrencilerden en çok duydukları kelimeleri ve cümleleri defterlerine yazmaları istenerek bir algılama çalışması yapılabilir. Öğrenciler yazdıkları kelimeleri ve cümleleri kendi aralarında değiştirerek öykünün genelini anlamaya yönelik hatırlamalar yapabilirler. Film son bir kez daha seyredildikten sonra öğretmen konuyla ilgili biraz daha detaylı sorular sorarak öğrencilerden konuyu anlayıp anlamadıkları kontrol edilir

Çizgi filmler kelimelerin ve söz kalıplarının öğretilmesinin yanında öğrenilen sözcüklerin farklı bağlamalarda farklı anlamlarda kullanılabileceğini çocuklara göstermeye yardımcı olmaktadır. Çizgi filmlerdeki işitsel girdiler aynı zamanda görsellikle de desteklendiği için çocuğun dinlediklerini anlamasını kolaylaştırmaktadır. Çizgi filmler bu yönüyle çocuğun gördüklerini yorumlamasına ve anlamı bilinmeyen sözcüklerin bağlamdan çıkarmasına etki etmektedir. Bu durum çocukların bağlamlaştırma yeteneklerini geliştirmektedir. Çizgi filmlerdeki görsellik aynı zamanda

çocuk için karmaşık açıklamaları kolaylaştırmakta böylece anlaşılması zor konuların ve sözcüklerin öğretilmesinde etkili olmaktadır (Tanrıkulu ve Sömek, 2020: 194).

Dikkat ölçücü bir çalışma olarak yine Zou'nun evindeki eşyaların adları ve renkleri sorularak öğrencilerin görsel dikkatleri ölçülebilir. Zou'nun olumlu, olumsuz davranışlarının neler olduğuyla ilgili sözel olarak bir artı /eksi çalışması yapılabilir. Zou, Elzee ve Zak arasında öğrencilerden soru cevap şeklinde bir karşılaştırma yapmaları istenebilir. Öyküde Zou arkadaşlarına göre daha hareketli olduğu için onlarla ilgili uygun bir sıfat çalışması yapılabilir. Öğrenciler Zou ve arkadaşlarının sözlerini taklit ederek ve ezberleyerek cümle kurma yeteneklerini geliştirebilirler. Öykü farklı mekanlarda geçtiği için buralar hakkında kısa bilgiler istenebilir. Yine öğrencilerin dikkatlerini ölçmek için Zou'nun kamp için bakkaldan aldığı yiyeceklerin isimleri sorulabilir.

Çizgi filmde konu güncel hayatın bir parçasını ilgilendirdiği için anne, baba ve Zou'nun yaptığı işler ön plana çıkmaktadır. Bu bağlamda öğrencilere annenin, babanın ve Zou'nun evde hangi işleri yaptığı sorularak öykünün anlaşılması sağlanabilir. Öğrencilere en çok hoşunuza giden sahne hangisidir sorusuyla çizgi filme bakış açıları ölçülebilir. Veya şöyle bir soru cevap çalışması yapılabilir:

- 1- Zou alışveriş yapmak için nereye gidiyor? A) Markete B) Komşu bakkala C) Pazara
- 2- Zou niçin alışveriş yapıyor? A) Piknik yapmak için B) Kamp yapmak için C) Kahvaltı yapmak için
- 3- Zou bakkala nasıl gidiyor? A) Neşeli B) Üzgün C) Kızgın
- 4- Zou'nun bakkalda unuttuğu yiyeceğin adı nedir? A) Muz B) Ekmek C) Sardalya konservesi
- 5- Zou kamp çadırını nerede kuruyor? A) Kendi bahçesinde B) Komşusunun bahçesinde C) Ormanda
- 6- Zou'nun arkadaşının adı nedir? A) Paul B) Zac C) Eric
- 7- Zou çadırı kimle kuruyor? A) Babasıyla B) Arkadaşıyla C) Annesiyle

- 8- Mutfaktan yiyecekleri çadıra kim getiriyor? A) Zou B) Zou'nun babası C) Elzee
- 9- adır kurulduktan sonra oraya ilk kim giriyor? A) Zou B) Elzee C) Zac
- 10- izgi filmin sonu nasıl bitiyor? A) Mutlu bir Şekilde B) Hüzünlü C) Dramatik

Doğru /Yanlış oyunu öğrencilerin en çok sevdiği uygulamalar arasında olduğu için önce sözel sonra da yazılı olarak tahtada eğlenceli bir çalışma yapılabilir:

- 1- Zou bakkala babasıyla gidiyor. D / Y
- 2- Zou'nun arkadaşının adı Elzee dir. D/ Y
- 3- Çadıra Zou arkadaşlarıyla kuruyor. D/ Y
- 4- Çadırdaki Zou babası ve annesiyle birlikte dir. D /Y
- 5- Zou arkadaşlarıyla birlikte çadırdaki çok eğleniyor. D/Y

Yazma becerisi için öykünün bir özeti veya öykü hakkında eleştirel görüŐler ev ödevi olarak istenebilir. Öğrencilerden öyküyü son bir kez evde seyredip çizgi filmin metne dönüŐtürülmesi istenebilir. Metne dönüŐtürmede öğrenciler alt yazı seçeneğinden faydalanacağı için bu çalışma onlara pek zor gelmeyecektir.

Ayrıca metin içerisinde isim, fiil, sıfat, zarf taraması yapılarak öğrencinin kelime hazinesinin gelişmesine katkı sağlanabilir. Daha kolay olması bakımından örnek olarak öyküdeki birinci grup fiillerin taramasını yaptık:

aller, camper, écouter, planter, dépêcher, planter, aider, commencer, chercher, trouver, installer, passer, attacher, se passer, penser, manger méfier, préparer, remercier, essayer, rappeler, effrayer, apporter,

Ayrıca eğlenceli “bir çalışma olarak görülen çizgi filmi çizgi romana dönüŐtörelim çalışması yapılabilir: Önce ekran üzerinden resim kopyalamaları yapılır. Bu çalışmayı öğrenci ister yazıcıdan çıktı olarak ister bilgisayar üzerindeki bir dosyaya yapıŐtırarak da yapabilir. ıktı alındıktan sonra resimler önceden seyredilmiş çizgi film öyküsüne göre kesilir. Bir deftere yapıŐtırıldıktan sonra konuşma baloncukları oluşturulur. KiŐilerin konuşma baloncukları ve karelerdeki metin boşlukları öyküden seçilen

sözcüklerle öğrencinin kendi isteğine göre de doldurulabilir. Herkesin çizgi roman çalışması farklı olacağı için tek bir konudan farklı bakış açılarıyla geliştirilmiş birçok çalışma ortaya çıkmış olur” (Yağlı, 2018: 708).

Ayrıca öğrencilerin konusuna aşina oldukları tatil, yolculuk, piknik temalı benzer öyküler varsa bunlarla ilgili uygulama çalışması yapma imkânı sağlanabilir. Bu konularla ilgili yazma becerisini geliştirmek için ev ödevi verilebilir. Zou'nun diğer yapımlarıyla da yazma becerisini geliştirebilecek çalışmalar yapılabilir.

Yabancılarla Türkçe Öğretiminde Çizgi Film Kullanımı adlı çalışmada, çizgi filmlerin işlevsel olarak yararlı olduğu sonucuna varılmıştır. “Çalışma sonuçlarına göre katılımcıların seyrettikleri çizgi filmdeki doğru kelimeleri seçerek cümleleri en doğru şekilde tamamlamaya yönelik sorularda başarılı oldukları görülmüştür. Bununla birlikte katılımcıların izledikleri çizgi filme göre doğru fiilleri bulabildikleri ve ilgili sorulara cevap vermede başarılı oldukları görülmüştür. Katılımcılar görsel materyal ile yazılı metin arasında yüksek oranda doğru ve başarılı bir şekilde bağ kurabilmişlerdir. Bu sonuçlardan hareketle yabancılarla Türkçe öğretiminde çizgi film gibi doğru görsel materyallerin yaşa ve seviyeye uygun bir biçimde kullanıldığı zaman işlevsel oldukları söylenebilir. Sonuç olarak çizgi filmler ve diğer görseller dersin zevkli geçmesine yardımcı olmakla kalmayacak aynı zamanda dersin daha iyi anlaşılmasını sağlayacaklardır” (Aytan ve Tunçel, 2015, 243).

Her ne kadar görselliğiyle ön plana çıksa da “çizgi film ve animasyonlar fabl, masal ve hikâye türlerinin özelliklerini taşımaktadır. Hayvanların ve nesnelerin konuşması bireye fabl türünü öğretirken, hayal gücü ile üretilmiş olağanüstülükler masal özelliklerini, olay akışı yönünden ise hikâye türünün özelliklerini verir. Eleştirel okuma ile izlenecek çizgi film ve animasyonlarda doğruyu ve yanlış, güzeli ve çirkini, hak ve haksızlığı vb. değerlendirmeleri uygun sorularla rahatlıkla kavrayabilir. Çizgi film ve animasyonlar adeta bu üç türün bir sentezidir” (Murat, 2019: 1571).

Çizgi film ve animasyonlar sadece görsel algılamaya ve anlamayı geliştirmekle kalmaz aynı zamanda sözcük dağarcığını da zenginleştirir. Sözcük dağarcığının “gelişmişlik

düzeyi öğrencinin, iletişim becerilerini etkiler. Dilin etkili ve doğru bir biçimde kullanılmasında, duygu, düşüncelerinin, istek ve ihtiyaçlarının ifade edilmesinde ve iletişimde öğrencinin ne kadar kelime hazinesine sahip olduğu önemlidir. Dolayısıyla çizgi filmler de öğrencinin kelime hazinesini geliştirici olmalıdır. Çizgi filmlerdeki kelime hazinesi ne kadar zengin olursa öğrencinin, anlama ve anlatma becerilerinin gelişmesi o oranda zenginleşir” (Ayan ve Baş, 2015: 97).

Eğitsel çizgi filmler üzerinden yapılacak birçok farklı uygulama öğrencilerde iş birliği yapmaya ve paylaşımaya büyük katkı sağlar. “Dolayısıyla bu tür aktiviteler öğrencilerin telaffuzlarının gelişmesine de büyük katkı sağlar. Unutmamak gerekir ki “yabancı dil bir bilgi işinden ziyade bir beceri işidir. Beceri ise ancak yenileme ile edinilir; unutmamak için de sık sık kullanılması gerekir” (Başkan, 1988: 453).

Etik Kurallara Uygunluk

Bu çalışma tüm yazım ve etik kuralları göz önünde bulundurularak oluşturulmuştur. Çalışmada kullanılan tüm kaynaklara hem metin içinde hem de metin sonundaki kaynakçada yer verilmiştir. Ayrıca bu çalışma etik kurul iznine tabi olan bir araştırma olmadığı için etik kurul izni gerektirmemektedir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

İyi derecede yabancı dil bilmek eğitim sürecinde hem öğrenciler hem de öğretmenler için materyal kullanımı ön plana çıkarmaktadır. “Yabancı dil öğretimi aşamasında materyal kullanımı hiç şüphesiz sadece öğrenmeyi kolaylaştırmayacak aynı zamanda büyük oranda zaman tasarrufu da sağlayacaktır. Uygun materyaller kullanmak öğrenciyi aktif hale getirerek, düşünmeye, araştırmaya, eleştirel yaklaşıma, iş birliğine yöneltecektir” (Yağlı, 2018: 708). Yabancı dil öğretiminde konuşma becerisinin kazandırılmasının zor bir süreç olduğu gerçektir. Ancak, çocukların bu beceriyi daha kolay edindiği bilinmektedir. Çocuklara basit ve amaca yönelik görsel ve iletişimsel materyaller kullanılarak bu sorun biraz daha kolay çözülebilmektedir. Bu bağlamda çizgi yapımlar dil öğrenmeye yeni başlayanların öğrenme süreçlerini hem eğlenceli hem

de kolay kılacaktır. Buna en çok izlenen çizgi filmlerden seçim yapılarak başlanabilir. “Çocukların bilişsel gelişimleri, ilgi alanları yetişkinlerden farklı olduğu için seçilen yöntem ve teknikler daha fazla dikkat gerektirmektedir. Yabancı dilde izlenen çizgi filmler çocuğun sadece konuşma ve anlama becerisini geliştirmekle kalmaz aynı zamanda onu aktif öğrenme ortamına da çekecektir. Çizgi filmler sayesinde çocuklar özgün bir ortamda birbirinden farklı konuşma ve duyma ortamlarına katılacaktır. Ayrıca anlamlandırılmada güçlük çekilen kavramlar, deyimler çizgi filmlerle görsel ve işitsel olarak daha kolay hale gelebilir. İyi hazırlanmış çizgi filmler çocuklara sadece dil edinimi kazandırmakla kalmaz aynı zamanda sosyal ve kültürel kazanımları da elde etmelerini sağlar. Aslında çizgi filmler ders kitabı dışında öğrenciye bir rahatlama ve motivasyon unsuru olarak da düşünülmelidir” (Yağlı, 2018: 703). *Zou* çizgi filmleri çocuklara bu rahatlamayı ve motivasyonu sağlayacak yabancı dil materyali olarak tercih edilebilir. Yabancı dil öğretimi aşamasında hem ekonomik hem de pratik olması açısından çizgi filmler önemli bir yere sahiptir. Çizgi filmlerin yabancı dil öğretiminde bir materyal olarak kullanılmasının sağlayacağı avantajları şöyle sıralayabiliriz:

- Çizgi filmler ulaşılabilirliği hem kolay hem de ucuz materyallerdir.
- Öğrencilerin aşına olduğu yapımlar olduğu için dersi eğlenceli hale getirir.
- oyut kavramları somutlaştıracağı için anlamaya yardım eder. -İçerdiği mizah ile de öğrencilerin konuya ilgisini artırır.
- Eylemin ön plana çıkmasıyla kalıcı öğrenme sağlar.
- Öğrencilerin görme ve işitme duyularına hitap ettiği için daha kolay algılamayı sağlar.
- Görselliği sayesinde çabuk hatırlama pekiştirilmiş olur.
- Öğrencilerin dilsel ve bilişsel becerilerinin gelişmesine katkı sağlar.

Yukarıda saydığımız avantajlar bazı sorunları da beraberinde getirebilir. Bu yüzden negatif bir etkinin önüne geçebilmek yapılabilecekleri de şöyle sıralayabiliriz:

- Çizgi filmdeki dil, konu, anlatım öğrencilerin seviyelerine uygun olmalı.

- izgi film izledikten sonra hep birlikte değerlendirmeler yapılarak öğrencilerin pasif kalmalarının önüne geçilmeli.
- Ders sürelerinin kısıtlılığı göz önüne alınarak uygulamanın devamı ödev şeklinde yapılmalıdır.
- izgi filmler ğretmen tarafından önceden izlenmeli ve dil öğrenimine nasıl katkı sağlayacağı planlanmalı.
- İyi bir planlamayla da zaman kaybı önenebilir.

Sonuç olarak söylemek gerekirse çizgi filmler yabancı dil ğretimi esnasında oluşan eksiklikleri gidermede ve ulaşılmada en kolay materyallerdendir. Zira, yabancı dil ğretiminde sınıftaki derslere ve uygulamalara “katkı olarak çizgi roman, resimli hikâye kitapları, reklam afişleri, karikatür gibi farklı kaynaklara da başvurmak gerekir. Farklı materyallerden beslenmek öğrencinin sadece okuma, öğrenme konuşma sürecini hızlandırmaz aynı zamanda ona farklı bakış açıları ve farklı kültürel kazanımlar da sağlar” (Yağlı, 2018: 708). Yabancı dil ğretiminde görsel işitsel materyallerin kullanımı sadece öğrenmeyi kolaylaştırmaz aynı zamanda süreçten de tasarruf sağlar.

KAYNAKLAR

- Arslan, M. ve Âdem, E. (2010). Yabancılara Türkçe öğretiminde görsel ve işitsel araçların etkin kullanımı. *Dil Dergisi*, 147, 63-86.
- Ayan, S. ve Baş, B. (2015). Çizgi filmlerdeki söz varlığıyla ilkökul öğrencilerinin söz varlığı üzerine bir araştırma. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 3(4), 84-99.
- Aytan, N. ve Tunçel, H. (2015). Yabancılara Türkçe öğretiminde çizgi film kullanımı. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 3(2), 235-246.
- Bahar, M. Ali ve Peçenek, D. (2019). İkinci dil edinimi sürecinde çizgi filmlerin rolü: Eleştirel bir bakış. *Milli Eğitim*, 48(223), 245-265.
- Başkan, Ö. (1988). *Bildirişim, insan-dili ve ötesi*. İstanbul:Altın Kitaplar.
- Baştuğ, D.S. ve Kara, Ş. (2016). Tablet bilgisayarlardaki çocuk edebiyatı metnlerinin yabancı dil öğretiminde kullanımı. *Çocuk ve Gençlik Edebiyatında Barış Kültürü*, 171, 942-950.
- Çelik, M. Emre. (2018). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde otantiklik ve otantik materyallerden yararlanma. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum*, 7(2), 791-806.
- Çelik, N. ve Başutku, S. (2020). 2018 (CEFR) Diller için avrupa ortak öneriler çerçevesi yeni açıklamalar metninde okuma becerisine yönelik incelemeler. *Aydın Tömer*, 5(1), 91-118.
- <https://lexpansion.lexpress.fr/actualites/1/> Erişim: 22.07. 2021.
- <http://2023vizyonu.meb.gov.tr/> Erişim:26.07.2021.
- Köprülü, S. G. (2016). Erken yaşta yabancı dil öğreniminde çizgi filmlerin yeri. *Dialog Interkulturelle Zeitschrift Für Germanistik*, 4(1), 88-98.
- Meysonnier, S. (2005). Pourquoi et comment exploiter le support vidéo en classe de langue étrangère, *IUFM de Bourgogne*: Navers.
- Sajana, C. (2018). Cartoons in language teaching and learning. *International Journal of Pure and Applied Mathematics*, 119(12), 2435-2450.
- Murat, M. (2019). Çizgi Film ve Animasyon Okur Yazarlığı Denemesi. *Social Mentality and Researcher Thinkers Journal*, 5(24), 1568-1578.
- Tanrıkulu, L. ve Sömek, Z. (2020). Erken yaşta Türkçe öğretiminde çizgi filmlerin yeri. *International Journal of Language Academy*, 8(4), 187-200.
- Yağlı, A. (2018). Çizgi filmlerin yabancı dil öğretiminde kullanılması martine (Ayşegül) örneği. *Social, Mentality and Researcher Thinkers Journal*, 4(12), 702-709.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. 6. Baskı. Ankara: Seçkin.
- Zou fait du Camping: [youtube.com/watch?v=e3BfzbJRT5w](https://www.youtube.com/watch?v=e3BfzbJRT5w). Erişim: 12.06.2021.

ORCID

Ali YAĞLI <https://orcid.org/0000-0002-0735-7331>

SUMMARY

Cartoons are among the productions mostly watched by children. With their integration into education, cartoons are now considered as not only entertainment tools, but also as educational materials. It is stated that cartoons convey a rich language use and they offer social and cultural gains to children. They are also used in foreign language teaching because they are cheap and effective materials among audio-visual materials. Thanks to the visual perception provided by cartoons, children can learn many words that they do not know in the target language more easily. "The figure on the screen often facilitates perception and contributes to the formation of meaning in the child's mind. In other words, there is a harmony between the image and the words, namely repetition. Thanks to the figure on the screen, the child understands both the dialogue in the story and the general structure of the story more easily" (Meysonnier: 2005, 11).

However, although cartoons are considered as original materials, they should be used in educational environments by considering their educational suitability and capacity (Yağlı:2018). The cartoon named Zou is an educational material suitable for both foreign language teachers and children who have been learning foreign languages. Zou is a five or six-year-old zebra living in human form (Anthropomorphism) with his family and friends. It is a cartoon that has been translated into Turkish and the episodes last about ten minutes, it has still been loved and watched on television in many countries around the world.

Research Methodology

In this study, the related cartoon series were evaluated by using the document analysis method, which is included in the qualitative research method. This study was based on the data obtained as a result of data collection process. An interpretative process was followed with a holistic point of view in the "research in which a qualitative process was followed to reveal the events in a realistic and holistic way in the natural environment" (Yıldırım & Şimşek, 2008). In the research, the French-made cartoon series Zou were watched and how the selected sample was used as a material in foreign language teaching was discussed.

Purpose of the Study

The aim of this study is to show how cartoons contribute to listening, comprehension and speaking skills in foreign language teaching. In addition, it is discussed how these skills can be developed through the popular cartoon Zou. In the study, the relevant studies were analyzed and some remarks were provided by emphasizing how the related cartoon should be used as an educational material in foreign language teaching. In this context, it has been determined that Zou's other cartoons are also suitable for use by teachers and students in foreign language teaching since Zou series have instructive and entertaining content that includes some sections from current life that interest children.

Conclusions and Recommendations

Having a good command of a foreign language brings the use of materials to the forefront in the education process for both students and teachers. The use of materials in foreign language

teaching will undoubtedly not only facilitate learning but will also save a great deal of time. It is a fact that improving speaking skills in foreign language teaching is a difficult process. This problem can be solved to some extent by using simple and purposeful visual and communicative materials for children. As a supplement to other skills, the development of speaking skills can be achieved by watching and listening. In this context, cartoons are among the entertaining materials that will facilitate children's language learning. Cartoons watched in foreign languages not only improve children's speaking and comprehension skills, but also enable teachers to create an active learning environment. Well-prepared cartoons enable children to foster social and cultural competencies. As an extracurricular material, the cartoon is an element of relaxation and motivation for the student. Zou cartoons can be preferred as foreign language material that will provide this relaxation and motivation to children.

The advantages of using cartoons as material in foreign language teaching can be listed as follows:

- Cartoons are both easy and cheap materials to access.*
- They can make the lesson fun as they are productions that students are familiar with.*
- They help comprehension because they embody abstract concepts.*
- They can also increase students' interest in the subject with its satire.*
- They provide permanent learning with action coming to the fore.*
- As they appeal to students' visual and auditory senses, they can lead to easier perception.*
- Thanks to their visual support, quick recall is reinforced.*

The advantages mentioned above may also bring some problems. Therefore, we can list the things that can be done to prevent a negative effect as follows:

- The language, subject and expressions in the cartoon should be suitable for the students' levels.*
- After watching cartoons, evaluations should be made all together to prevent students from remaining passive.*
- Follow-up activities should be integrated in the form of homework, taking the limitation of course times into account.*
- Cartoons should be watched by the teacher in advance and how they will contribute to language learning should be planned.*
- Time loss can be avoided with good planning.*

